

# KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ÉRSI ÁR egynegyed évre:

1. ázhoz szállítva 1-30 Pengő  
Vide. postán 1-60 Pengő  
Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.  
Telefon-szám 23.

Nyitólár sora 32 fillér

Hirdetési árak a hirdetés soronként 4 fillér.  
számlátlanok.

## Lakbérnegyed.

Azt hisszük, elég fölrini címnek ezt a szót, hogy mindenki érdeklődését fölkeltjük vele, mert kétségtelen, hogy így augusztus elseje körül semmi sem érdekli annyira az embereket, mint a lakbérnegyed fizetésének kérdése, amely pedig, ha jól emlékszünk, a régi békebeli időkben nem is okozott olyan nagy fejtörést annak a lakónak, akit az Isten véletlenül nem áldott meg kisebb-nagyobb bérházakkal. Sajnos a gazdasági összeomlás után mind nagyobb és nagyobb gondot okozott nekünk az évnegyedi lakbér, mert a megélhetéshez szükséges fizetések ugyszólván napról-napra kisebbedtek és összezsugorodtak, addig, hogy a végén sehogyan sem állottak arányban az állandóan fölfelé emelkedő lakberek összegével.

Természetesen nem vonatkozik ez a megállapítás azokra, akik lakbérüket teljes egészében megkapják minden évnegyedben a fizetésük mellé, hanem azokra a kevésbé szerencsésekre, akiknek nem adatott meg a nyugodalmas és biztos állami szolgálat és a velejáró lakbér biztosítása. És ezek bizony sokkal többen vannak, mint a lakbér embereket és ez a többség hatványozottan érzi minden lakbérnegyedben az emelkedő tendencia borzalmas terheit. Azok, akiknek valamire való 3-4 szobás lakásuk volt, eleinte csak elintézték valahogy a lakbér kérdését azzal, hogy bérbeadtak egy, majd később két szobát is idegeneknek és bár tönkretették ezáltal családi otthonukat és békejüket, de legalább megszerezték a horribilis összegeket.

Az egész vonalon javulásról beszélhetünk és ma már büszkén emlegethetjük, hogy Magyarországon megjavultak a gazdasági élet tényezői papirosviszonylatban, csupán az a szomorú valóság szól azon megállapítás ellen, hogy a tényleges életben ennek éppen az ellenkezője történik. A drágaság ellen hiábavaló harcot indítottak a hatóságok és a lakbér árdrágítás pedig törvényes felügyelet mellett vigan folyik tovább azzal az

indokolással, hogy a mostani bérek még nem érték el a békebeli aranybérek színvonalát.

De az Isten szerelmére, tegyük már félre egyszer ezt az öngyilkos logikát, mellyel saját magunk megnyugtatóra és saját magunk ellen fordítjuk azt a fegyvert, amellyel pedig élnünk kellene éppen az említett drágaságok elleni harcainkban. Mert ha jogos az a megállapítás, hogy a lakberek még nem érték el a békebeli lakberek színvonalát, tehát jogos az a kérdés is, hogy mi lesz a fizetések békebeli színvonalának elérésével és mért nem igyekeznek illetékes helyen arra is törekedni, hogy a békebeli lakberekkel együtt visszatérjenek a békebeli fizetések is, hogy nyugodtan és minden zökkenés nélkül kitudjuk fizetni a nekünk most egyáltalán nem normális lakberek összegeit.

Hiszen elismerjük, hogy nemcsak a lakbérreklél, hanem az egész vonalon meglátszanak az abnormális idők hatásai, dacára annak, hogy folyton ennek ellenkezőjét halljuk, de talán éppen azért, mert nem a lakbér az egyedüli, amely súlyos terhével nyomja az adófizető polgárok tömegeit, talán épen ezért volna égetően sürgős a segítség minden vonalon, tehát a lakbérkérdésben is. Minden rendben volna: a küszködés, a nyomor, a vergődés a mindennapi után és a kilátástalan jövődől, csak arról ne beszéljenek nekünk, hogy meggyünk a békebeli aranyidők felé, mert akkor önkénytelenül is méregbe kell jönnünk. Mi a régi, jó békeidőkre nem úgy emlékszünk, hogy mindenre csak ráfizetnünk kellett, amikor minden méregdrága volt és megfizethetetlen, hanem ennek éppen az ellenkezőjére. Ha tehát nem tudnak rajtunk segíteni, ne is rontsák az emlékeinket.

## HIRDETMÉNYEK.

1238—1927. Közhírré teszem, hogy az 1927. évi augusztusi lakbérnegyedre a következő bér fizetendő: lakás s nem üzleti helyiségek után

az 1917. alapbér 65%, bér fejében s az alapbér 3%, közüzemi pótlék fejében. Üzleti helyiségek után az 1927. májusi bérnegyedről kezdődőleg fizetendő bért a felek közös megegyezéssel állapíthatják meg. A lakások utáni bérösszeg más megegyezés hiányában három egyenlő havi részletben is fizethető minden hó 5 ig; ha az alapbér a 300 a. k. meghaladja részlet fizetés esetén 1%, kamat is fizetendő. Mindazok, kik az augusztusi bérnegyedre a lakbérösszeget egyszerre kapják kézhez, a részletfizetési kedvezményt igénybe nem vehetik.

8675—1927. Közhírré teszem, hogy Köszeg szab. kir. r. t. város erdőgazdasága eladásra bocsát a városi pénztár utján: 151 ürm<sup>2</sup>. I. o. tölgyhasáb, 209 ürm<sup>2</sup>. II. o. tölgyhasáb tűzifát. Mindazok, akik bükkhasáb-tűzifát váltani nem tudtak, szükségletüket ezen tölgytűzifából még mindig kielégíthetik. A fa stájerházi 34/b. erdő-részlet vágásában fekszik. Eladási ár árszabály szerint.

7942—1927. Közhírré teszem, hogy a m. kir. honvédség kötelékébe való felvétel még mindig tart. Bővebb felvilágosítás a Városházán 11. sz. szobában nyerhető.

9576—1927. Közhírré teszem, hogy a város tulajdonát képező gyümölcsfák 1927. évi gyümölcstermésének nyilvános árverésen való eladása a szokásos módon 1927. évi augusztus 7 én vasárnap délután a helyszínen fog megtartatni. Az árverés vasárnap délután pont 2 órakor kezdődik az alsó vámbáznál.

2815—1927. Közhírré teszem, hogy az 1. 12. VIII. t. c. 5. § értelmében minden gazdasági gép tulajdonos bármint gazd. gép mellett alkalmazott összes munkásait az Orsz. Gazd. Munkáspénztárnál köteles baleset esetre biztosítani, akár saját akár más gazdaságában végzett munkát, ellen esetben ellene a kihágási eljárás lesz folyamatba téve s a gép működése

## A köszegi szőlők helyzete.

A m. kir. szőlészeti és borászati főfelügyelő f. hó 19 én tanulmányuti kiránduláson járt nálunk, hogy a köszegi Hegyközség területét megismerje és a helyszíni tapasztalatok alapján szőlőink helyzetéről szakelőadást tartson. — Részünkről csak hálával emlékezhethünk meg Halász Lajos főfelügyelő ügybuzgalmáról és kérjük a Hegyközség tagjait, hogy saját jól felfogott érdekükben szívleljék meg tanácsait, mert a főfelügyelő szeme előtt csak két ól lebeg és pedig a szőlőtulajdonosok és hazánk anyagi jóvoltának előmozdítása. A főfelügyelő helyzetjelentése a következő:

Egyik régebben megállapodott tervemet sikerült f. hó 19 én keresztülvinni. Megismerhettem a köszegi szőlőket. Sok téves hallomáson alapuló nézetem dől ezzel meg. Viszont azonban, — sajnos — őszintén mondva, sok olyan körülmény lett előttem ismertté, amelyre ezen helyszíni tapasztalat nélkül még gondolni sem mertem volna! Épen azért előre kell bocsátanom, hogy felszólalásom csupa jóakaraton alapul s olyan szívből fakad, amely teljes lélekkel csüng a szőlészeten, s így aki talán a legkisebb hibát is súlyosabbnak tekinti, amint az talán a valóságban mutatkozik.

Mindenekelőtt is nagy általánosságban meg kell jegyezni, hogy a köszegi szőlők, újabb telepítésénél sem a fekvésre, talaj minőségére,

szőlőfajtákra, azok beosztására, megválasztására nem volt az a körültekintés fektetve, amelyet minden újabb telepítésnél okvetlen szem előtt kellett volna tartani. Nem akarom teljesen azt állítani, hogy vaktában történt a telepítés, de nem is állunk attól messze! Az a szorgalom, az az igyekezet pedig, amelyet módomban volt a megjelent érdeklődők részéről tapasztalhatni, teljes mértékben megkívánhatják és meg is érdemlik, hogy ahol csak lehet támogatására legyünk.

Nagy hibának kell vennem mindjárt azon körülményt, hogy akkor, amidőn a köszegieknek módjukban állott válogatni a fekvések és különböző talajokban, épen a legideálisabb fekvések álltak parlagon, s helyette több olyan helyen van szőlő, amelyen a buza is gyönyörűen megteremne. Hogy ezen körülmény a borminőség és értékesítésre mennyire hat ki, azt hiszem annyira kézen fekvő, hogy arra sok szót pazarolni talán felesleges.

A megtekintett szőlők tulnyomó részben arra engednek következtetni, hogy a szükséges oltványok vagy megbizhatatlan egyénektől, vagy pedig házalóktól a piacon lett beszerezve. Nem tudom ugyanis másképp megmagyarázni azt, hogy több szőlőben a Riparia vesszők egész változatai mellett Rupestris vesszőket is volt alkalmam látni. A legnagyobb kapkodás és tájékozatlanságra vall azon körülmény is, hogy az 1928. évi V. t. c. rendelkezései dacára, az amerikai direkttermő szőlőfajtákkal most kezdenek telepíteni, amikor máshol azokat kihajizálni kezdik.

Azonkívül több olyan borszőlőfajtát (pl. Ezerjő) találtam, amely könnyen rothadó voltánál fogva Köszegen semmiesetre sem válhat be. A legtöbb helyen azonban, ahol a Nagyburgundi (Kék frankos) lett ültetve, messzire kimagaslott élénkebb fejlődése és nagyobb termés hozamával, mintegy a fajta maga megszólalni akar, hogy csak engem telepíts! Vörösbortermelésére Köszeg hegyei különben is mintegy predesztinálva látszanak lenni a sok védett medence és völgy alakulataival.

Általában több szőlő elhanyagolt (gazos) kezeléssel mellett azt a látszatot keltik a szemlélőben, mintha a köszegieknek a szőlőművelés csak olyan másod vagy harmadrendű megélhetési forrásuk lenne. Ebben az időben ugyanis a gaz a szőlőtőke alsó részeit annyira beárnyékolja, hogy a nap és a levegő hiányos behatolása révén ott fejlődés vagy beéredés nem történhetik s ennek következménye a fentiek felül még az is lesz, hogy a bogycok egyenlőtlenül lesznek és a különböző gombabetegségek elszaporodását is előmozdítják.

Dacára, hogy több a peronoszporától szépen megmentett szőlőt láttam, azért még mindig több volt azok száma, amelyben a peronoszpora kisebb-nagyobb mértékben pusztított. Azon szőlőgazdák, akiknek szőlőjében a fürtperonoszpora fellépett, ajánlom hogy a rézkénporral való befuvasát a szőlőnek mielőbb hajtsák keresztül, mert különben könnyen megtörténhetik, hogy a szüret idejére nem fog maradni szemernyi

be lesz állítva. Közelebbi felvilágosítás a városi adóügyosztálynál nyerhető.

Jambrits Lajos, polgármester.

### ipartestületi közlemények.

Felkértem a testületnek azon tagjait, akik a székesfehérvári ipari és gazdasági kiállítás megtekinteni vagy pedig az augusztus 19., 20. és 21-én tartandó országos ipari kongresszuson megjelenni kívánnak, hogy a szándékukat az ipartestületben augusztus hó 6 napjáig bejelenteni sziveskedjenek, hogy részükre az 50%-os utazási kedvezményre jogosító igazolványt be szerezhessük és elbírálásokról a székesfehérvári ipartestület újján gondoskodhassunk.

A budapesti Országos Ipari Egyesület körlevelében arról értesít, hogy a jövő 1928. év nyarán ismét megrendezi az Országos Kéz- és művesipari Tárlatot s e tárlat keretében megismétli az 1925 évben rendezett aranykoszorús mesterversenyt. E körülményt azzal hozom a testület tagjainak tudomására, hogy a tárlaton résztvenni és az aranykoszorús mesterversenyért pályázni kívánó tagoknak elegendő idő álljon az előkészülethez rendelkezésükre.

Dömötör Gyula ipartestületi elnök.

## H I R E K.

**A polgármester ünneplése.** Jambrits Lajos polgármester ez év július hó 26-án töltötte le 50. életévét, mely alkalomból a városi tisztikar élén Jágits Imre főjegyzővel gyönyörű beszédben köszöntötte a polgármestert, aki hálás szavakban köszönte meg a szives megemlékezést. Ez alkalomból a polgármestert sokan kereszték jókívánataikkal. Szivesen adunk helyet a polgármester azon kérelmének, hogy a levél és szóbeli üdvözlésekért és jókívánatokért, ezúton mondjon hálás köszönetet.

**Magas kitüntetés.** Krechowicz vitéz Scholtz Béla nyug. tábornokot a kir. kir. Mária Terézia rend káptalanja kiváló vitéz magatartásáért, melyet mint a volt cs. és kir. 69. Hindenburg nevet viselő gyalogezred parancsoka 1918-ban az Olaszország elleni tavaszi offenzíva alkalmával a Piave kiterőszakolásánál és a Montello megostromlásánál, valamint a június hó 15-től 23-ig tartó csatában tanúsított, utólag az aranytiszti vitézségi érem adományozására méltónak találta.

szőlőjük. A permetezés ez esetben eredményes már nem lehet, mert azzal részben nem tudok a szőlő összes rézeihez tökéletesen hozzájutni, részben a permetlével csak megakaszthatom a baj továbbterjedését, végleg megsemmisíteni azonban nem vagyok képesek.

Amely örömmel konstatáltam egyes szőlőkben a köztes növények (bab, paradicsom, burgonya stb.) mellőzését, viszont annyira bántott hogy köztes növényekre akadtam sok helyen. Különösen fájdalmasan érintett az újtelepítések répa stb.-vel való teletmése. Attól a fiatal tőkétől ezzel éppen a levegő és nap (a legfontosabb két élettenyező) lesz elvonva, miáltal fejlődésében és beérésében visszamarad.

Noha Sopronban hasonló metszési mód van felkarolva (ugy látszik a közlegyek a saporitaktól letek e), azért itt még sincs oly kegyetlen zsarolási dühvel keresztül vité. A közlegyek metszését még valahogy be lehetne sorolni a szálvesszős miveltési módok közé, azon torzitással természetesen, hogy minden egyes tőkén két szálvesszőt hagynak meg. Ennek az után nemcsak az lesz az eredménye, hogy a szőlők idő előtt elrepednek, hanem azok gyors felkopaszodása, kimerülése és kipusztulása. A mint azt egyik másik szőlőben volt is alkalmam a jelenvoltaknak bemutatni. Így viszont ezzel szemben, amint a magammal hozott talajmintá-

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Farkas József polg. isk. tanárt Tét nagy községben (Győr mellett) újonnan szervezett fiú polgári iskolához igazgatónak nevezte ki. A fiatal igazgató, ki 2 évig működött a helybeli polgári fiúiskolánál mint tanár, fájó szívvél vesz Köszeget 1 bucsút, mert Köszeget városát rövid idő alatt annyira megszerette, hogy majdan ide szándékozik jönni nyugdíjba. — Farkas József új helyét augusztus 2-án foglalja el.

**Kitüntetés.** A Kormányzó Ur Öfelméltóság Dr. Serédy Jusztinián bencés tanárt, aki a vaticáni magyar követség kánonjogi tanácsosa és K. m. b. egyúttal egyetemi tanár is, kormányfőtanácsossá nevezte ki. A legfelsőbb helyről jött kitüntetés egy nagy tudású és magas képzettségű bencés papot ért, ki előtt még nagy karrier áll. Serédy Jusztiniánt eme kitüntetése alkalomból városunk polgármestere is üdvözölte.

**Személyi hír.** Bévillagos Béla dr., a m. kir. haditörténelmi muzeum adjunktusa, két napot városunkban töltött, hogy előtanulmányokat szerezzen Köszeget város 400 éves törökvesztés emlékének megünneplésére, ami 1932-ben fog megtörténni közöttük lezajlani. A mohácsi vész évfordulóját is ő készítette elő, ami tavaly folyt le országos ünnep keretében.

**Szabadságon.** Nagy Balázs főgimnáziumi igazgató Bakonybélben tölti vakációját. Nánrer Mátyás polg. iskolai igazgató Hévízen kuruzsik. Paller József dr. városi tiszti orvos augusztus 5-től megy 3 hetes szabadságra. — Léopold Ernő városi iktató ugyancsak augusztus 5-től veszi igénybe 3 hetes szabadságát.

**Beszüntette iparát** Gruber Sándor lakatos mester polgártársunk, aki több mint 50 éven át az életem során becsülettel és tisztességgel. A városi tanács törölte az iparlajstromból. Mint tudjuk, tavaly a kereskedelemügyi minisztérium elismerésben részesítette Gruber Sándort ipari munkásságának 50 éves jubileuma alkalmából.

**A helybelli háztulajdonosok figyelmébe!** A Háztulajdonosok Országos Szövetsége közli, hogy a most alakulófelben levő, tagokat gyűjtő és tagsági díjakat beszedő Haz- és Telektulajdonosok Országos Szövetsége nem azonos az immáron két évtizede működő és országosan megszervezett Háztulajdonosok Országos Szövetségével. Budapest IV., Deák Ferenc-utca 15. szám.

is igazolta, hogy egyik-másik helyen a tőkék viaszosítását a talaj túl magas mésztartalma okozza. A magammal hozott talajmintában tényleg olyan magas a mésztartalom, hogy abba Ripária helyett vagy Rupestris vagy Aramon Rupestris hybridet kellene előnyösen felhasználni.

Állában ismétlem újból, hogy a közlegyek szőlők és hegyek szemlélése és a jelen volt érdeklődő szőlősgazdákkal való eszmecsereből azon megszilárdult véleményem állapítottam meg, hogy Köszeget érdemes szőlőműveléssel foglalkozni, lehet jó bort termelni, a szőlősgazdái pedig hálaik, tanulmányok és szorgalmas, törekvő egyének, úgy hogy minden most mutatkozó ismerethiány kiküszöbölése végett elhatároztam, hogy a tél folyamán egy 10 napos, a tavasz folyamán egy 2-3 napos oltási és amennyiben lehetséges lesz (nem töltem fog függni) egy 1-2 napos metszési tanfolyamot szándékozom tartani.

Részemről ugyanis azt tartom, hogy a minél sürübb érintkezés az, mely egymás megismerésére vezet, amely pedig a sikeres működés legfőbb záloga; s ha ennek révén szegény borszánk anyagi jóvoltát csak némileg is előbbre tudjuk vinni, úgy már is eleget tettünk kötelességünknek!

HALÁSZY LAJOS

m. kir. szőlészeti és borászati főfelügyelő.

## Mezőgazdasági gépek

u. ni. szélmalomok, répa- és szecsavágók, borprések, járgányok stb. a legolcsóbb árakon kaphatók

**Adler Testvéreknél**  
Sziget-utca.

**Házasság.** Dr. Bogár József bírósági jegyző és Plochl Irén augusztus hó 3-án kötnek házasságot Köszeget.

**Esikülvő.** Léopold Ernő városi iktató augusztus hó 6-án vezeti oltárhoz menyasszonyát, Bódogh Karolint.

**Halalozás.** Hétfőn délután hunyt el váratlanul Bilusz József reáliskolai gazdaságvezető főmester neje szül. Végh Klára a szombathelyi honvédkórházban, ahová hirtelenül rosszabbra forduló szívbaja miatt szállították. Gyászoló férje a holttestet hazaszállíttatta, melyet szurdán délután temettek el nagy részvét mellett.

**Halalozás.** Mohr Mihály jóemlékű kereskedő polgártársunk özvegye szül. Lohrer Matild 79 éves korában elhunyt. Férje elhunytá óta teljes visszavonultságban élt hűséges háztartásbelijének gondos ápolása mellett. Ez és Mohr Vilmos családja gyászolja. Temetése nagy részvét mellett szombaton volt.

**A Penzintezeti Központ revizori osztályának kiküldöttjei:** Nessi Ernő Ernő igazgatóhelyettes és dr. Reichel Gyula főrevizor tartózkodnak városunkban a központhoz tartozó pénzintezetek megvizsgálására.

**A Szabóhegyen minden vasár- és ünnepnapon cigányzene, jó kiszolgálás, állandóan frissen csapolt sör.**

**Városi közgyűlés.** Köszeget város képviselő-testülete jövő esztendőre, augusztus hó 4-én rendez közgyűlést tart, melyen az 1927. évi költségvetést tárgyalják le.

**Szechenyi bal.** Már nagyban folyik a meghívók szétküldése, hogy helyi estig befejezést nyerjen. Ismételtül felhívja a rendezőség azokat, akik meghívóra igényt tartanak s azt fenti ideig meg nem kapták, igényüket Chernel-utca 8. sz. alatt jelentésük be. A bál iránt oly nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy a rendezőség a legnagyobb erőköltségek és anyagi sikernek tekint elé. Jegyek elővételben Roth Jenő könyvkereskedésben válthatók.

**Építési ügyek.** Gyök György kerítés építésre, gróf Erdődy Tamás és Wilics István, valamint Kohn Lajos új házaikra lakhatási engedélyt kapták.

**Leventeverseny.** Ma délelőtt 10 órakor rendezi meg Köszeget város testnevelési bizottsága a városi leventeversenyt, amelyre belépődíj nincs. A verseny programja: 1. A leventék felvonulása. 2. Hízekegy. Játssza a városi zenekar. 3. Megnyitó beszéd. Mondja Jambrits Lajos polgármester. 4. Ünnepi beszéd, mondja dr. Halik Miksa, a közlegi levente egyesület elnöke. 5. Zenés szabadgyakorlatok. 6. Atlétikai verseny. 7. Díjkiosztás. 8. Himnusz.

## Alkalmi vétel!

A raktáromon levő összes

**műtárgyak, régiségek, közhasználati cikkek**

kényszerhelyzet miatt minden elfogadható áron eladó. **Lock J.** Köszeget Főter.

**SCHMIDTHAUER-**

**Igmándi**

**keserűvíz**

reggeli előtt fél pohárral langyosan használva

megtisztítja a szervezetet a belekben képződő egészségtelen anyagoktól, élénkíti a mirigyek működését, felfrissíti a vérkeringést, megelőzi az érelmeszesedést és az öregégi elváltozások kifejlődését.

Kapható kis és nagy üvegben. Szétküldési hely: Igmándi keserűvíz forrásvállalat Komárom. Árjegyzék ismételtadónak kívánatra bérmentve.



